

961214-1

V dnešních *Lidových novinách* (s. 9) píše Václav Klaus in: „Je to už sedm let! Nebo teprve?“ mj. o „druhé stránce“ proměn v jeho životě, vyvolaných tím, že byl před sedmi lety spolu s dalším tehdejším prezidentem Husákem (krátce před jeho vlastní rezignací) jmenován ministrem. K té „druhé stránce“ náleží podle jeho slov také „nesporná ztráta soukromí“: znamená to „jistou ztrátu přirozené lidské spontaneity, ztrátu elementární anonymity, ztrátu osobní – pro každého jedince jistě výhodné – bezvýznamnosti“ atd. Když jsem toto místo přečetl, uvědomil jsem si, že jsem vlastně v celém svém životě až do dneška tento pocit „elementární anonymity“ a „osobní bezvýznamnosti“ nezaznamenal. Ne že by mi byl zcela cizí, zcela neznámý, ale jen v jisté nepochybné – jak se hned ukáže – nezpochybnitelné „pouhé relativitě“. Je to nejspíš otázka výchovy či spíše atmosféry, do níž jsem se narodil a v níž jsem vyrůstal. Teprve v konfrontaci s oním pro mne překvapivým Klausovým vyjádřením si kladu otázku, čím to bylo způsobeno či vyvoláno, na čem **za** záviselo, kdo tak odlišně „nastavil“ způsob, jak jsem od počátku chápal svůj život a sám sebe, byť – ještě jako malé dítě – sebeprimitivněji a bez jakéhokoliv zdůvodnění, dokonce bez chápání toho, že takové pocity musí být ospravedlňovány anebo prostě zamítány a odvrhovány. Byl to v mém případě nepochybně vliv mé matky, která – vůbec nevím, zda oprávněně, či nikoliv, a řekl bych, že na tom vlastně nezáleží, protože na tom z mého tehdejšího hlediska ani tenkrát nezáleželo a záležet nemohlo – odvozovala své protestantství, resp. evangelictví přinejmenším od dob tolerančních, a tím od husitství, a zejména Jednoty bratrské. Od svých nejmladších let jsem byl stále vystaven tlaku a také ustavičné kontrole ve vztahu k základnímu postulátu, že totiž „my evangelíci“ musíme být – a proto jsme – „solí země“, musíme být lepší než ostatní, protože je nás jednak málo, ale zejména máme na co navazovat, z čeho čerpat a na co ostatním ukazovat a co ostatním předávat nebo alespoň k předávání nabízet.

(Praha, 961214-1.)